

12. SYMBOLISMUS, DEKADENCE, SECESE – REAKCE NA PRŮMYSLOVOU REVOLUCI.

Symbolismus

- nelze racionálně popsat (nálady, emoce, myšlenky, city atd.), tj. zobrazit (nakreslit, popsat atp.) nezobrazitelné, snažili se proniknout k podstatě skutečnosti – usilovali o vnímání umění všemi pěti smysly.

1891 Albert Aurier:

5 zásad- umělecké dílo musí být:

1. ideistické
2. symbolistické
3. syntetické
4. subjektivní
5. dekorativní

Gustave Moreau: Salome, Tančící Salome

Pierre Puvis de Chavannes: Chudý rybář, Dívka na mořském pobřeží

Odilon Redon (grafik, nejsečtější, oko v různých verzích, oko které vypadá jako nebeské těleso): Oko, Zavřené oči

Belgický symbolismus:

6. **Felicien Rops**: grafik, kresby, litografie- démonická ilustrace knihy, **sexuální tematika** (Pokušení sv. Antonína)
7. Fernand Khnopff
8. Jean Delville

Arnold Böcklin: Ostrov mrtvých, Siréna

Auguste Rodin: zakladatelem moderního umění: **Brána pekla**, Kovový věk- nevěřili mu, že tu sochu neodlil, Balzac Občané Calais- 1347 obětování 6 občanů

Paul Gauguin- představitel postimpresionistického symbolismu, jeho nový směr vznikl za druhého pobytu v Pont-Avenu v létě 1888, na vzniku tohoto směru se podílel také

Émile Bernard- nový směr se jmenoval CLOISONISMUS, obrazy z tohoto období jsou: Olivetská hora, Žlutý Kristus, Bonjour, monsieur Gauguin, v roce 1890 byl Gauguin v Paříži uznáván jako vůdce symbolistické školy

SKUPINA NABIS: malování biblických příběhů

Pierre Bonnard- Nabi japanista

Maurice Denis- Nabi krásných ikon

Paul Sérusier- Nabi rudovous

Edouard Vuillard- Zuáv

Ian Verkade- Nabi obelisk

Georges Lacombe- Nabi sochař

- první výstava v roce 1891
- Německý symbolismus:
- Max Klinger
- Franz von Stuck
- Hans von Marées

Český symbolismus:

František Bílek: Kristus, Mojžíš, Komenský se loučí

Jan Konůpek (grafik, ilustrátor)

Beneš Knupfer: Tři najády

Jakub Schikaneder: Poslední útěcha, Kontemplace

Jan Preisler: Černé jezero

František Kupka : Cesta Ticha,

Dekadence (z fr. *décadence* - úpadek)

- **Básníci, spisovatelé a umělci, kteří se postavili proti tehdy vládnoucímu popisnému naturalismu, realismu, klasicismu, racionalismu a proti obecné víře v pokrok,**
- toto označení nakonec přijali a ke konci 19. století se dekadence stala mezi vzdělanci téměř módou.
- **Dekadence vychází z pocitů marnosti, prázdnoty a nudy, případně i zklamání a beznaděje jednotlivce.** V literatuře se dekadentní postoj projevuje zejména pesimistickými náladami, pocity zmaru, morbiditou, mysticismem, erotickou přesyceností, ale i narcismem.
- **K životu dekadentů se často vázalo bohémství, satanismus, nevázaný sex, alkohol.**
- dekadence zdůrazňovala svébytnost umění, **které ničemu jinému neslouží.** "Umění pro umění" se stalo jedním z hesel dekadence
- **Básníci i umělci si zakládali na novosti a překvapivosti krásy, kterou objevovali právě v postavách osobně rozvrácených, ve věcech starých, zchátralých, v originalitě básnického jazyka a symbolů,** které skrývají hloubku a tajemství (symbolismus).
- **• Především v literatuře**

Oscar Wilde

- Prokletí básníků (dekadence)

Charles Baudelaire

- nejstarší, označován za otce dekadence

Secese

- **Preferovali linie**
- **Názvy: Art Nouveau, Modern Art Znaky:**
- **Ornamentálnost, lineárnost, plošnost**
- **Neobvyklé lomené barvy (modrá se zelenou)**
- **Estetické využití různých materiálů**
- **Stylizace, asymetrie**
- **Krajina, ornamenty, zvířata, ženy, květiny**

Předchůdci: Hnutí Arts and Crafts – W. Morris, Ruskin – zakládali na řemeslné výrobě Architektura

- Začala v Anglii kolem 19. st.
- Vídeň, Paříž **Anglie**
- **Philip Webb** – Red House
- **Charles Renie Macintosh** – Glasgow school of Art, The Willow tearooms – návrh i vlastní nábytek a písmo

ŠPANĚLSKO

Antonio Gaudí

- park Guell
- Sagrada Familia
- Dům Casa Vicens
- Mozaiky, sklo, obkládal architekturu
- Neobvyklé tvary, asymetrie

Belgie

Victor Horta

- Dům Tasselových

Henri van de Velde

- Universální umělec (malíř, grafik, architekt)
- **Výmar – škola uměleckých řemesel**

Francie

Hector Guimard

- **Vstupy do metra (železné portály)** • Vytvářel nábytek

Vídeňská secese

Otto Wagner

- Založil skupinu vídeňská secese
- Nebál se experimentovat s materiály a novými tvary
- Budova poštovní spořitelny

Josef Maria Olbrich

- **Člen v. secese**
- Spolupráce s Wagnerem
- Pavilon Secese ve Vídni s Gustavem Klimtem – návrh dvěří
- Darmstadt

Josef Hoffman

- Člen v. secese
- Funkcionalismus
- Stocletův palác v Bruselu, sanatorium Purkersdorf
- Stokletův palác

Čechy:

Jan Kotěra

- Peterkův dům na Václavském náměstí

Josef Fanta

- Hlávkovy studentské koleje
- Hlavní nádraží v Praze

Obecní dům – Polívka a Balšánek 1912

Šaloun – sochař – obecní dům

Malířství

Ornamentálnost, dekorativnost, záliba v lomených barvách

Alfons Mucha

- Plakát pro herečku Sarah Bernhardtovou
- Reklamní viněty, menu, plakáty, divadelní programy
- Ženy s dlouhými vlasy, rostlinné ornamenty
- Cyklus Slovanská epopej – velké rozměry, příběhy slovanských národů

Jan Preisler

- Hlavně symbolista
- Osobitý styl se symbolickými prvky
- Černé Jezero

Gustav Klimt

- Obrazy plné nevšedních prvků
- Výrazné linie, splývající vlasy, geometrické vzory
- Jasné barvy dotvářely dokonalý svět
- • Polibek, Podobizna Adély Blochové

Sochařství

- Vlnění soch

Auguste Rodin

- Otec moderního sochařství • Danae – ladnost, křivky

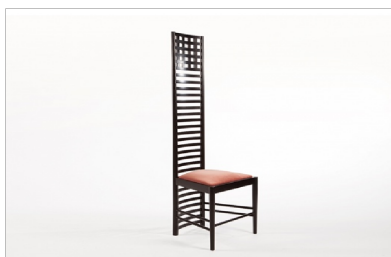

Ladislav Šaloun

- Pomník mistra Jana Husa v Praze

Užité umění

- Louis Tiffany – lampy, šperky

Charles René Macintosh – nábytek, podlouhlé židle

